

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 24 oktober 2019
(OR. en)

13298/19

EDUC 418
COMPET 686
ECOFIN 901
EMPL 522
RECH 462
SOC 689

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
nr. vorig doc.:	12793/19
Betreft:	Resolutie over het verder ontwikkelen van de Europese onderwijsruimte ter ondersteuning van toekomstgerichte onderwijs- en opleidingsstelsels
	Aanneming

Het Onderwijscomité heeft bovengenoemde ontwerpresolutie van de Raad besproken met het oog op de aanneming ervan tijdens de zitting van de Raad Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport op 8 november 2019. De tekst heeft thans de instemming van alle delegaties.

Het Comité van permanente vertegenwoordigers wordt derhalve verzocht de tekst aan de Raad voor te leggen met het oog op aanneming en bekendmaking in het Publicatieblad.

Ontwerpresolutie van de Raad over het verder ontwikkelen van de Europese onderwijsruimte ter ondersteuning van toekomstgerichte onderwijs- en opleidingsstelsels

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

In het kader van de lopende besprekingen over de toekomst van Europa,
--

BENADRUKT het volgende:

1. Europa staat voor een tijdperk waarin mondialisering, technologische vooruitgang, uitdagingen rond duurzaamheid, aanhoudende uitdagingen op het gebied van sociale inclusie, politieke instabiliteit en demografische veranderingen ingrijpende gevolgen hebben voor de Europese samenlevingen en burgers. Deze gemeenschappelijke uitdagingen vereisen onderling overleg en gecoördineerde acties van de lidstaten;
2. De rol van onderwijs en opleiding bij het bevorderen van burgerschap en democratie, persoonlijke ontwikkeling, sociale inclusie, gelijke kansen en empowerment, en bij het bevorderen van welzijn en het ondersteunen van hechte samenlevingen, vormt een prioriteit voor toekomstige samenwerking op dit gebied. De twee voornaamste maatschappelijke taken van onderwijs en opleiding – bijdragen aan concurrentievermogen, innovatie en inzetbaarheid en bijdragen aan actief burgerschap, sociale inclusie, cohesie en persoonlijke ontwikkeling – zijn nauw met elkaar verweven en volledig complementair in de huidige samenlevingen;

3. Onderwijs en opleiding zijn belangrijke beleidsinstrumenten voor het creëren en in stand houden van duurzame groei en concurrentievermogen, en voor het bevorderen van de werkgelegenheid en de arbeidsmarktparticipatie op Europees niveau. De mogelijkheden die zij bieden voor het aangaan van bredere maatschappelijke uitdagingen, moeten bij het uitstippelen van de nieuwe groeistrategie voor de Unie ten volle worden onderkend. Onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit geven de Unie een concurrentievoordeel in een steeds meer digitale en op kennis gebaseerde wereldeconomie, aangezien Europa in de toekomst nog sterker zal afhangen van creatieve, hooggekwalificeerde en goed opgeleide mensen. Het zal ook van essentieel belang zijn om de ontwikkeling en invoering van nieuwe technologieën te sturen en de overgang van de Unie naar een circulaire en koolstofarme economie te ondersteunen door de kennis, vaardigheden en competenties te bevorderen die nodig zijn om deze veranderingen teweeg te brengen;
4. De Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding is een essentieel beleidsinstrument voor het opstellen van innovatieve, toekomstgerichte en responsieve strategieën om deze gemeenschappelijke uitdagingen aan te gaan, waarbij het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel en de rijke verscheidenheid aan onderwijs- en opleidingsstelsels in de Unie in acht worden genomen;

In het kader van de uitvoering van de nieuwe strategische agenda 2019-2024, die de Europese Raad op 20 juni 2019 heeft vastgesteld,
--

ONDERSTREEPT de cruciale rol die onderwijs en opleiding op al hun niveaus en in al hun vormen spelen als het erom gaat de voornaamste prioriteiten van de strategische agenda uit te voeren, mensen in staat te stellen de kansen te grijpen die de huidige economische en maatschappelijke transformaties bieden, en talent in Europa tot ontplooiing te laten komen, met de nadruk op het volgende:

5. Investeren in onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit voor iedereen levert niet alleen voor de burgers aanzienlijke voordelen op, maar ook voor de economie en de samenleving. Investeren in competenties moet gebeuren in alle levensfasen van de lerenden. Voor het bereiken van hoogwaardige onderwijsresultaten zijn passende middelen nodig die goed in evenwicht moeten zijn over het gehele traject van een leven lang leren;

6. Investeren in onderwijs, opleiding en vaardigheden moet op Europees en nationaal niveau worden bevorderd. Er is behoefte aan doeltreffende en innovatieve werkmethoden die een capaciteitsopbouwbenadering bevorderen en de ontwikkeling van onderwijs- en opleidingsstelsels ondersteunen door middel van slimme en strategische investeringen. Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan het stimuleren van competenties die in de toekomst relevant zullen zijn, het strategische gebruik van financiële middelen voor digitalisering en innovatie, gemoderniseerde onderwijsinfrastructuur, innovatieve en veilige leeromgevingen en betere pedagogische benaderingen, alsook aan het verbeteren van de toegang tot en de kwaliteit van begeleiding gedurende het hele leven. Er kan onder meer worden geïnvesteerd in het verder ontwikkelen van de Europese onderwijsruimte en het verbeteren van de synergie tussen Europese financieringsinstrumenten en tussen EU-beleidsmaatregelen en -financieringsinstrumenten die relevant zijn voor onderwijs en opleiding;
7. Er moet grondig worden verkend hoe onderwijs en opleiding kunnen bijdragen aan het tot stand brengen van een klimaatneutraal en groen Europa . Onderwijs en opleiding zijn van cruciaal belang om de kennis, vaardigheden en competenties te verschaffen en de waarden en motivatie te bevorderen die van fundamenteel belang zijn voor een rechtvaardige en billijke sociale transformatie. De Europese maatregelen voor een groen Europa, op basis van de aanbeveling van de Raad inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren en de aanbeveling van de Raad inzake de bevordering van gemeenschappelijke waarden, moeten alle niveaus en alle vormen van onderwijs en opleiding en alle fasen van het leven omvatten, waardoor activiteiten op lokaal en regionaal niveau en in samenwerking met het maatschappelijk middenveld mogelijk worden gemaakt, met als doel vooruitgang te boeken met de uitvoering van de desbetreffende VN-doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling;
8. De Europese pijler van sociale rechten moet op Europees en op lidstaatsniveau worden geïmplementeerd, en daarbij moet terdege rekening worden gehouden met de respectieve bevoegdheden. Het recht op hoogwaardige en inclusieve voorzieningen voor onderwijs, opleiding en een leven lang leren moet in elk stadium van het leven worden geëerbiedigd, vanaf jonge tot op oudere leeftijd, en op alle niveaus en in alle vormen van onderwijs en opleiding, in synergie met de inspanningen die worden geleverd in het kader van de Europese onderwijsruimte. Bij de uitvoering moet bijzondere aandacht worden besteed aan beleid inzake effectieve toegankelijkheid, gelijke kansen en inclusie, waarbij de toegang tot en overgangen naar een leven lang leren moeten worden gewaarborgd;

WIJST OP HET VOLGENDE:

9. Het belang om ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke waarden van de Unie, waaronder democratie, de rechtsstaat en de grondrechten gewaarborgd en bevorderd worden;
10. De aanzienlijke vooruitgang die is geboekt bij de totstandbrenging van de Europese onderwijsruimte en het belang van een grotere inzet voor de ambitieuze verdere ontwikkeling van de doelstellingen en de reikwijdte ervan, teneinde de visie op de Europese onderwijsruimte te realiseren en van Europa de leidende cognitieve samenleving in de wereld te maken; het belang van het bijdragen tot een cultuur die mensen en samenlevingen stimuleert, empowert en motiveert om te leren en te innoveren, en die alle niveaus en vormen van onderwijs en opleiding en alle levensstadia omvat;
11. Het belang van het ontwikkelen van het toekomstige strategische kader voor samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding als instrument ter ondersteuning en uitvoering van de Europese onderwijsruimte, dat kan bijdragen aan de succesvolle implementatie en de ambitieuze verdere ontwikkeling ervan;
12. De essentiële rol van het Erasmus+-programma bij de totstandbrenging van de Europese onderwijsruimte, die erin bestaat brede toegang te bieden tot leermobiliteit evenals versterkte strategische partnerschappen en beleidsondersteuning voor meer inclusieve, op een leven lang leren gebaseerde, genderresponsieve en innovatiegerichte beleidsmaatregelen inzake onderwijs, opleiding en jeugd;
13. De noodzaak om de inspanningen ter ondersteuning en ontwikkeling van de samenwerking op Europees niveau tussen de lidstaten voort te zetten teneinde intercollegiaal en wederzijds leren en de uitwisseling van beste praktijken te bevorderen, en tevens belemmeringen voor de leermobiliteit weg te nemen, en de lidstaten te ondersteunen bij het holistisch ontwikkelen van hun onderwijs- en opleidingsstelsels, teneinde bij te dragen tot de algemene duurzaamheid van die systemen en uiteindelijk de opwaartse sociaal-economische convergentie te vergroten;

14. De noodzaak om mondiale uitdagingen en kansen, vooral op het gebied van klimaatverandering, digitalisering, kunstmatige intelligentie en misleidende of onjuiste informatie, aan te gaan respectievelijk te benutten en daarover na te denken, en daarbij de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en competenties en kritisch denken, van basisvaardigheden tot kwalificaties van hoog niveau, te stimuleren op alle niveaus en in alle vormen van onderwijs en opleiding;

VERZOEKT DE COMMISSIE om bij het verder ontwikkelen van de Europese onderwijsruimte en het toekomstige strategische kader voor samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding, conform haar bevoegdheden en met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel,

15. te herinneren aan de ambities die zijn verwoord in de conclusies van de Raad over toewerken naar een visie op een Europese onderwijsruimte, namelijk dat de ruimte moet worden geschraagd door het continuüm van een leven lang leren, van voor- en vroegschoolse educatie en opvang via school- en beroepsonderwijs en -opleiding tot hoger onderwijs en volwassenen-educatie, en krachtige maatregelen te blijven uitvoeren om belemmeringen voor leermobiliteit weg te nemen, mobiliteit en samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding te stimuleren en te bevorderen, en de lidstaten te ondersteunen bij het moderniseren van hun onderwijs- en opleidingsstelsels, het stimuleren van het onderwijzen en leren van talen, de wederzijdse erkenning van kwalificaties en de resultaten van leerperioden in het buitenland;
16. verdere initiatieven te nemen om een echte Europese onderwijsruimte tot stand te brengen, die erop gericht zijn de doelstellingen en reikwijdte ervan verder te ontwikkelen en de banden ervan met het strategische kader voor samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding na ET 2020 te versterken; en passende maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat alle niveaus en alle vormen van onderwijs en opleiding op voet van gelijkheid worden bevorderd;
17. het potentieel van de prioriteiten van de strategische agenda 2019-2024 volledig te benutten, namelijk door meer te investeren in de competenties die nodig zijn om te voldoen aan de eisen van werk en een veranderende samenleving, die onder meer het gevolg zijn van klimaatverandering, mondialisering, digitalisering, kunstmatige intelligentie en robotisering, met als doel innovatie, deelname aan democratische samenlevingen en sociale inclusie te bevorderen;

18. gezamenlijk beraad te houden over de mogelijkheden, passende beleidsmaatregelen en resultaten die kunnen bijdragen aan de strategische doelstelling van een klimaatneutraal en groen Europa en een rechtvaardige transitie; en rekening te houden met het rijke potentieel van onderwijs en opleiding bij de ontwikkeling van Europees beleid inzake een groen Europa, met name via Erasmus+ en daarbij vooral in te zetten op de actieve deelname van lerenden aan educatie voor duurzame ontwikkeling;
19. gecoördineerde inspanningen te blijven leveren om vorderingen te maken met een alomvattend actieplan voor digitaal onderwijs in Europa en met het gecoördineerde plan inzake kunstmatige intelligentie, door te zorgen voor complementariteit, meerwaarde en de coördinatie van beleidsdoelstellingen en -instrumenten met betrekking tot de Europese onderwijsruimte;
20. voortbouwend op het samenwerkingsinstrumentarium voor ET 2020, concrete toekomstgerichte en innovatieve werkmethoden te ontwikkelen op het gebied van Europese samenwerking inzake onderwijs en opleiding. Mogelijkheden voor het mobiliseren van samenwerkingsinstrumenten, zoals internationale analyses, onderzoeks- en studiebezoeken en samenwerkingsproefprojecten, kunnen ten volle worden onderzocht met het oog op het innoveren en uittesten van beleidsmaatregelen en uitvoeringsinstrumenten, en op het ontwikkelen en bevorderen van op onderzoek gebaseerde thematische scenario's en langetermijnprognoses betreffende de toekomst van werk en maatschappij in het licht van zowel Europese als mondiale ontwikkelingen;
21. nieuwe middelen te ontwikkelen om bekwame, gemotiveerde en hooggekwalificeerde leerkrachten, opleiders, onderwijzers en schoolleiders op te leiden en te ondersteunen, en hun permanente beroepsontwikkeling en een hoogwaardige, op onderzoek gebaseerde lerarenopleiding te bevorderen;

VERZOEKT VOORTS de lidstaten en de Commissie om, conform hun respectieve bevoegdheden en met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel,

22. de ontwikkeling van digitale vaardigheden en competenties, innovatie en een ondernemingsgeest in onderwijs en opleiding te bevorderen voor alle lerenden door het onderwijs te openen voor flexibeler leermogelijkheden en de doorstroming in onderwijs- en opleidingstrajecten te versterken, en te zorgen voor inclusieve en innovatieve benaderingen, waaronder inspanningen om ongelijkheden aan te pakken;
23. ondersteuning te verlenen voor verbeteringen met het oog op hoogwaardige, inclusieve, het hele leven beschikbare, flexibele, genderresponsieve en innovatiegerichte onderwijs- en opleidingsstelsels;
24. het potentieel van alle relevante onderwijs- en opleidingsgebieden te benutten teneinde de Europese onderwijsruimte te verdiepen en te streven naar een evenwicht tussen en de participatie van alle relevante niveaus en vormen van onderwijs en opleiding;
25. te blijven inzetten op inclusieve en hoogwaardige stelsels van onderwijs en opvang voor jonge kinderen, maatregelen ter bevordering van sleutelcompetenties en inclusief, hoogwaardig onderwijs voor iedereen te stimuleren, de Europese samenwerking op het gebied van schoolonderwijs en beroepsonderwijs en -opleiding, hoger onderwijs en volwassenenonderwijs verder te ontwikkelen en uitstekend onderwijs op alle niveaus te bevorderen, onder meer door meer grensoverschrijdende mobiliteit en samenwerking voor leraren, het creëren en ontwikkelen van excellentie in beroepsonderwijs en -opleiding en het bevorderen van werkplekleren in al zijn vormen;
26. samenwerking en uitwisseling van bewijsmateriaal voor de voordelen van investeren in onderwijs en opleiding te bevorderen, aangezien betere kennis, gegevens en analyses met betrekking tot de voordelen van efficiënte overheidsinvesteringen in onderwijs en opleiding de lidstaten kunnen helpen inclusievere, doeltreffendere en responsievere onderwijs- en opleidingsstelsels te ontwikkelen, waarbij extra administratieve lasten voor de lidstaten moeten worden voorkomen;

27. de ontwikkeling te bevorderen van gemeenschappelijke, passende instrumenten voor het volgen van afgestudeerden van hoger onderwijs en beroepsonderwijs en -opleiding op nationaal niveau, conform de nieuwe vaardighedenagenda voor Europa en de aanbeveling van de Raad over het volgen van afgestudeerden;

Met het oog op de verdere ontwikkeling van het initiatief "Europese Universiteiten",

ONDERKENT

28. de ontwikkeling van de eerste Europese Universiteiten als een ambitieus initiatief dat intensievere, innovatievere en meer gestructureerde samenwerking mogelijk kan maken tussen alle soorten instellingen voor hoger onderwijs uit alle regio's van Europa, op alle niveaus en op alle activiteitsterreinen, van leren en lesgeven tot onderzoek en innovatie; en is van oordeel dat dit een baanbrekende stap voorwaarts in de interinstitutionele samenwerking zou kunnen zijn doordat er verschillende inspirerende visies, modellen en thema's voor interactie uit resulteren voor de toekomstige ontwikkeling van de Europese onderwijsruimte naargelang de veranderende behoeften van de samenleving;

VERZOEKT de lidstaten en de Commissie om, conform hun respectieve bevoegdheden en met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel,

29. te zoeken naar manieren om de Europese Universiteiten onder de aandacht te brengen en verschillende soorten instellingen voor hoger onderwijs aan te moedigen deel te nemen, door de hoge kwaliteit en de geografische en sociale inclusiviteit van het initiatief te garanderen, om dit initiatief tot een waar succes te maken:
- a. door de uitwisseling van relevante informatie tussen de partijen te vergemakkelijken teneinde de samenwerkingsinspanningen een impuls te geven en de gehanteerde benaderingen doeltreffender te maken;
 - b. door te zorgen voor een adequate operationele omgeving doordat optimaal gebruik wordt gemaakt van de beschikbare middelen, en de passende stappen te zetten om waar nodig belemmeringen van wetgevende en niet-wetgevende aard op nationaal niveau weg te nemen;

- c. door bestaande en toekomstige gereedschappen en instrumenten voor het vergemakkelijken van grensoverschrijdende mobiliteit en samenwerking, zoals de Europese benadering voor kwaliteitsborging van gezamenlijke programma's en het initiatief inzake de Europese studentenpas te benutten, en door de uitvoering van overeengekomen verplichtingen, zoals de Aanbeveling van de Raad betreffende de bevordering van automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties en leerperioden in het buitenland, evenals de verplichtingen in het kader van de Europese hogeronderwijsruimte te bevorderen;
 - d. door na te denken over het bestaande beleidskader voor leermobiliteit, en over het Europees kader voor kwaliteitsborging, om te beoordelen of deze geschikt zijn voor het ondersteunen van transformerende veranderingen en het versterken van de samenwerking inzake hoger onderwijs;
 - e. door sterke punten en mogelijkheden tot verbetering aan te wijzen op basis van gedeelde informatie en een analyse van de voortgang van het initiatief;
 - f. door gebruik te maken van de ervaringen en geleerde lessen uit het proefproject "Europese Universiteiten" als input voor beleidsvorming en de verdere ontwikkeling van daarmee verband houdende samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding, en door na te gaan of het nodig is passende beleidsmaatregelen voor de Europese Universiteiten door te voeren.
-

BIJLAGE BIJ DE BIJLAGE

Bij de aanneming van deze resolutie verwijst de Raad met name naar de volgende achtergrond-documenten:

1. Conclusies van de Raad betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020) (12 mei 2009)
2. Aanbeveling van de Raad betreffende de validatie van niet-formeel en informeel leren (20 december 2012)
3. Verklaring over het bevorderen, via het onderwijs, van burgerschap en de gemeenschappelijke waarden vrijheid, tolerantie en non-discriminatie (Parijs, 17 maart 2015)
4. Het ministerieel communiqué van Jerevan (15 mei 2015)
5. Gezamenlijk verslag van de Raad en de Commissie over de uitvoering van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (ET 2020) – Nieuwe prioriteiten voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding (23 en 24 november 2015)
6. Resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, betreffende het bevorderen van sociaaleconomische ontwikkeling en inclusiviteit in de EU via het onderwijs: de bijdrage van onderwijs en opleiding aan het Europees Semester 2016 (24 februari 2016)
7. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Een nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa (10 juni 2016)
8. Aanbeveling van de Raad over bijscholingstrajecten: nieuwe mogelijkheden voor volwassenen (19 december 2016)
9. Conclusies van de Raad en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over inclusie in verscheidenheid met het oog op hoogwaardig onderwijs voor iedereen (17 februari 2017).
10. Aanbeveling van de Raad inzake het Europees kwalificatiekader voor een leven lang leren (22 mei 2017)

11. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's getiteld: "De Europese identiteit versterken via onderwijs en cultuur – Bijdrage van de Europese Commissie aan de bijeenkomst van de leiders in Göteborg (17 november 2017)
12. Aanbeveling van de Raad over het volgen van afgestudeerden (20 november 2017)
13. Conclusies van de Raad over een nieuwe EU-agenda voor het hoger onderwijs (20 november 2017)
14. Conclusies van de Raad over ontwikkeling van scholen en uitstekend onderwijs (20 november 2017)
15. Conclusies van de Europese Raad (17 december 2017)
16. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over het actieplan voor digitaal onderwijs (17 januari 2018)
17. Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de tussentijdse evaluatie van het programma Erasmus+ (31 januari 2018)
18. Aanbeveling van de Raad inzake een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen (15 maart 2018)
19. Conclusies van de Raad over toewerken naar een visie op een Europese onderwijsruimte (22 mei 2018)
20. Aanbeveling van de Raad inzake de bevordering van gemeenschappelijke waarden, inclusief onderwijs en de Europese dimensie in lesgeven (22 mei 2018)
21. Aanbeveling van de Raad inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren (22 mei 2018)
22. Het ministerieel communiqué van Parijs (25 mei 2018)
23. Aanbeveling van de Raad betreffende de bevordering van automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties van hoger onderwijs en hoger secundair onderwijs en opleiding en de resultaten van leerperioden in het buitenland (26 november 2018)
24. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over het gecoördineerd plan inzake kunstmatige intelligentie (7 december 2018)

25. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over het gecoördineerd plan inzake kunstmatige intelligentie (7 december 2018)
 26. Conclusies van de Raad "Naar een steeds duurzamere Unie in 2030" (9 april 2019)
 27. Aanbeveling van de Raad betreffende stelsels voor kwaliteitsvolle voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang (22 mei 2019)
 28. Aanbeveling van de Raad inzake een alomvattende benadering van het onderwijs en leren van talen (22 mei 2019)
 29. Conclusies van de Raad over de toekomst van een sterk gedigitaliseerd Europa na 2020: "Versterking van het digitale en economische concurrentievermogen in de hele Unie en van de digitale cohesie" (7 juni 2019)
 30. Europese Raad: De nieuwe strategische agenda 2019-2024 (20 juni 2019)
-